

Onsdag den 15. december 2021

P9_TA(2021)0506

Samarbejde om bekæmpelse af organiseret kriminalitet på det vestlige Balkan**Europa-Parlamentets beslutning af 15. december 2021 om samarbejde om bekæmpelse af organiseret kriminalitet på det vestlige Balkan (2021/2002(INI))**

(2022/C 251/08)

Europa-Parlamentet,

- der henviser til de relevante FN-konventioner, navnlig De Forenede Nationers konvention om bekæmpelse af grænseoverskridende organiseret kriminalitet og protokollerne hertil (Palermoprotokollen af 2000) og De Forenede Nationers konvention mod korruption,
- der henviser til Europarådets strafferetlige og civilretlige konventioner om korruption, som blev åbnet for undertegnelse i Strasbourg henholdsvis den 27. januar 1999 og den 4. november 1999, samt Europarådets Ministerkomité's resolution (98)7 og (99)5 af henholdsvis 5. maj 1998 og 1. maj 1999, ved hvilke Sømmenslutningen af Stater mod Korruption (GRECO) blev oprettet,
- der henviser til den europæiske konvention om gensidig retshjælp i straffesager,
- der henviser til den europæiske konvention om overførsel af retsforfølgning i straffesager,
- der henviser til Europarådets konvention om hvidvask, efterforskning, beslaglæggelse og konfiskation af udbytte fra strafbare handlinger samt finansiering af terrorisme,
- der henviser til Europarådets konvention om IT-kriminalitet (Budapestkonventionen),
- der henviser til aktiviteterne i Ekspertkomitéen for Evaluering af Foranstaltninger til Bekæmpelse af Hvidvaskning af Penge og Finansiering af Terrorismen (MONEYVAL) og henstillingerne fra Den Finansielle Aktionsgruppe,
- der henviser til Rådets konklusioner af 26. juni 2018, 18. juni 2019 og 25. marts 2020 om udvidelse og stabiliserings- og associeringsprocessen,
- der henviser til Rådets afgørelse (FUSP) 2018/1788 af 19. november 2018 til støtte for Clearinginstitutionen for Kontrol med Håndvåben og Lette Våben i Sydøst- og Østeuropa til gennemførelsen af den regionale køreplan for bekæmpelse af ulovlig våbenhandel på Vestbalkan⁽¹⁾,
- der henviser til Kommissionens meddelelse af 6. februar 2018 med titlen »Et troværdigt udvidelsesperspektiv for landene på Vestbalkan og et øget engagement heri fra Den Europæiske Unions side« (COM(2018)0065),
- der henviser til Kommissionens meddelelse af 24. juli 2020 om strategien for EU's sikkerhedsunion (COM(2020)0605),
- der henviser til Kommissionens meddelelse af 24. juli 2020 om EU's handlingsplan for 2020-2025 om ulovlig handel med skydevåben (COM(2020)0608),
- der henviser til Kommissionens meddelelse af 14. april 2021 om en EU-strategi til bekæmpelse af organiseret kriminalitet 2021-2025 (COM(2021)0170) og det ledsagende arbejdsdokument med titlen »EMPACT, the flagship EU instrument for cooperation to fight organised and serious international crime« (SWD(2021)0074),

⁽¹⁾ EUT L 293 af 20.11.2018, s. 11.

Onsdag den 15. december 2021

- der henviser til Kommissionens meddelelse af 14. april 2021 om EU's strategi for bekæmpelse af menneskehandel 2021-2025 (COM(2021)0171),
 - der henviser til aftalerne om operationelt og strategisk samarbejde mellem Den Europæiske Unions Agentur for Retsåndhævelsessamarbejde (Europol) og Albanien, Bosnien-Hercegovina, Montenegro, Nordmakedonien og Serbien og til samarbejdsaftalen mellem Kosovos retshåndhævende myndigheder og Europol,
 - der henviser til samarbejdsaftalerne mellem Eurojust og Albanien, Montenegro, Nordmakedonien og Serbien,
 - der henviser til aftalerne om samarbejde om grænseforvaltning mellem Det Europæiske Agentur for Grænse- og Kystbevogtning (Frontex) og Albanien, Bosnien-Hercegovina, Montenegro, Nordmakedonien og Serbien,
 - der henviser til Berlinprocessen og de tilsagn om bekæmpelse af korruption, som landene på Vestbalkan afgav i 2018,
 - der henviser til Europol's trusselsvurdering af grov og organiseret kriminalitet af 12. april 2021 og dets trusselsvurdering af organiseret internetkriminalitet af 5. oktober 2020,
 - der henviser til rapporten fra FN's Kontor for Narkotikakontrol og Kriminalitetsbekæmpelse (UNODC) med titlen »Measuring Organised Crime in the Western Balkans«,
 - der henviser til sin beslutning af 5. juli 2016 om bekæmpelse af menneskehandel som led i EU's eksterne forbindelser ^(?),
 - der henviser til sin henstilling af 19. juni 2020 til Rådet, Kommissionen og næstformanden for Kommissionen/Unionens højtstående repræsentant for udenrigsanliggender og sikkerhedspolitik om Vestbalkan efter topmødet i 2020 ^(?),
 - der henviser til sine beslutninger fra 2019-2020 om Kommissionens rapporter om Albanien, Bosnien-Hercegovina, Kosovo, Montenegro, Nordmakedonien og Serbien,
 - der henviser til forretningsordenens artikel 54,
 - der henviser til betænkning fra Udenrigsudvalget (A9-0298/2021),
- A. der henviser til, at organiseret kriminalitet er blevet et centralt spørgsmål i forbindelse med internationale anliggender og en trussel for fred og udvikling, som kræver en fælles og koordineret reaktion fra EU, dets medlemsstater og internationale partnere;
- B. der henviser til, at effektiv bekæmpelse af organiseret kriminalitet er en del af EU-tiltrædelsesprocessen, navnlig i grundprincipklyngen og forhandlingerne om kapitel 24 om retfærdighed, frihed og sikkerhed;
- C. der henviser til, at korruption og organiseret kriminalitet fortsat giver anledning til alvorlig bekymring på hele det vestlige Balkan, hvilket også kan have negative virkninger for EU-medlemsstaterne; der henviser til, at organiserede kriminelle netværk er tæt forbundne og rodfæstede i både EU-medlemsstater og tredjelande;
- D. der henviser til, at den europæiske integrationsproces for landene på Vestbalkan er direkte afhængig af en normalisering af deres forbindelser både med hinanden og med EU's medlemsstater;
- E. der henviser til, at organiseret kriminalitet på Vestbalkan er et strukturelt problem med dybt rodfæstede forbindelser til erhvervslivet og statslige institutioner og et af symptomerne på erobring af staten (»state capture«), som reformer i forbindelse med EU-integrationsprocessen har til formål at overvinde;
- F. der henviser til, at organiseret kriminalitet og korruption går hånd i hånd med hvidvaskning af penge, skatteunddragelse, klientelisme og straffrihed;

^(?) EUT C 101 af 16.3.2018, s. 47.

^(?) EUT C 362 af 8.9.2021, s. 129.

Onsdag den 15. december 2021

- G. der henviser til, at organiserede kriminelle grupper samarbejder godt på tværs af grænser og etniske skel i sammenligning med politiet og retsmyndighederne i landene på Vestbalkan, som har akut behov for en forbedret koordinering;
- H. der henviser til, at organiserede kriminelle grupper samarbejder med grupper fra lande i det bredere europæiske naboskabsområde om aktiviteter såsom menneskehandel, smugling af migranter, smugling af artefakter og hvidvaskning af penge;
- I. der henviser til, at harmoniserede retlige rammer og den effektive gennemførelse heraf, uafhængige organer til bekæmpelse af korruption og kriminalitet og reel politisk vilje er afgørende for udryddelsen af organiseret kriminalitet;
- J. der henviser til, at retsforfølgelser og domfældelser ifølge UNODC's rapport med titlen »Measuring Organised Crime in the Western Balkans« har tendens til at fokusere på lavt rangerende kriminelle organisationer, idet gruppeledere oftere nyder straffrihed på Vestbalkan;
- K. der henviser til, at civilsamfundsorganisationer (CSO'er) har etableret sig som vigtige interessenter i bekæmpelsen af organiseret kriminalitet og korruption i hele regionen og spiller en afgørende rolle, navnlig i forbindelse med overvågning og evaluering af politikker til bekæmpelse af korruption;
- L. der henviser til, at der er behov for mere forskning og mere pålidelige data om organiseret kriminalitet for bedre at kunne udforme effektive politiske løsninger på organiseret kriminalitet og korruption i regionen;
- M. der henviser til, at uddannelse spiller en central rolle med hensyn til at forebygge kriminalitet og fremme en lovlighedskultur;
- N. der henviser til, at truslen fra organiserede kriminelle grupper med oprindelse på Vestbalkan fejlagtigt er blevet brugt som et argument mod EU-tiltrædelse i visse lande og derfor bør imødegås ordentligt med henblik på at fremme yderligere skridt i EU-tiltrædelsesprocessen for landene på Vestbalkan;
- O. der henviser til, at landene på Vestbalkan for at opfylde kriterierne for EU-medlemskab skal gennemføre omfattende reformer på afgørende områder og levere konkrete resultater i forbindelse med reformer af retsvæsenet og bekæmpelse af korruption og organiseret kriminalitet;
- P. der henviser til, at styrkelse af retsstatsprincippet og bekæmpelse af korruption og organiseret kriminalitet er hjørnestenene i EU's strategi for Vestbalkan fra 2018;
- Q. der henviser til, at der blev afsat ca. 64 mio. EUR til projekter vedrørende bekæmpelse af organiseret kriminalitet på Vestbalkan under instrumentet til førtiltrædelsesbistand (IPA II), som har finansieret en lang række nationale projekter og multilande projekter til støtte for en mere effektiv retspleje i sager om organiseret kriminalitet og korruption på Vestbalkan, herunder gennem overvågning af retssager; der henviser til, at IPA III også indeholder specifikke mål om at udvikle effektive redskaber til at forebygge og bekæmpe organiseret kriminalitet, menneskehandel og ulovlig våbenhandel, narkotikahandel og hvidvaskning af penge;

Situationen overordnet set

1. understreger, at organiseret kriminalitet og korruption først og fremmest skader borgerne i landene på Vestbalkan, da disse fænomener undergraver deres ret til sikkerhed og social samhørighed samt deres tillid til det demokratiske system, skaber hindringer for demokratiske reformer og hæmmer tiltrædelsesprocessen, samtidig med at det også har potentiel og negativ indvirkning på EU-medlemsstaternes sikkerhed og stabilitet;
2. understreger, at det, at landene på Vestbalkan fratages et europæisk perspektiv, snarere forværrer end forbedrer situationen med hensyn til organiseret kriminalitet, og at den kan forbedres ved at fremme EU-integrationsprocessen og samarbejdet med medlemsstaterne; understreger, at bekæmpelse af organiseret kriminalitet og fremme af integrationen i EU er gensidigt forstærkende processer, og at det derfor er nødvendigt at fremskynde EU-integrationsprocessen;
3. er af den opfattelse, at det er kontraproduktivt at knytte visumliberaliseringen for Kosovo sammen med bekæmpelsen af organiseret kriminalitet, da isolation tilskynder til kriminelle aktiviteter; understreger endnu en gang, at Kosovo har opfyldt alle kriterier for visumliberalisering, og opfordrer Rådet til snarest at indrømme visumliberalisering;

Onsdag den 15. december 2021

4. bemærker, at retsstaten og bekæmpelsen af korruption og organiseret kriminalitet er de afgørende områder, på hvilke landene på Vestbalkan skal vise konkrete resultater for at gøre større fremskridt på deres vej mod EU; opfordrer dem indtrængende til i væsentlig grad at optrappe deres bestræbelser på at fremme de nødvendige reformer og opfordrer EU til som en prioritet i udvidelsespolitikken at fremme korrekt gennemførelse og anvendelse af de relevante internationale instrumenter, der støtter retsstatsprincippet og bekæmper korruption og organiseret kriminalitet gennem finansiel bistand og praktisk samarbejde;
5. glæder sig over offentliggørelsen af EU-strategien for bekæmpelse af organiseret kriminalitet 2021-2025 den 14. april 2021 og opfordrer indtrængende EU til at intensivere det internationale samarbejde om bekæmpelse af organiseret kriminalitet, navnlig med landene på Vestbalkan, med henblik på effektivt at imødegå denne grænseoverskridende trussel;
6. bemærker, at manglen på beskæftigelsesmuligheder, korruption, misinformation, elementer af erobring af staten, ulighed, udenlandsk indblanding fra ikke-demokratiske regimer som Rusland og Kina og den langsomme EU-tiltrædelsesproces er blandt de faktorer, der gør samfundene på Vestbalkan sårbare over for organiseret kriminalitet; opfordrer indtrængende myndighederne i landene på Vestbalkan og deres internationale partnere, navnlig EU, til at intensivere deres bestræbelser på at tackle disse udfordringer, som ødelægger ustabilitet, undergraver integrationen og forsinker den demokratiske og økonomiske udvikling;
7. beklager manglen på reel politisk vilje blandt dele af den lokale politiske elite til at bekæmpe organiseret kriminalitet og korruption og fjerne ethvert element af erobring af staten;
8. beklager retsvæsenets manglende uafhængighed og i mange tilfælde dårlige funktion i landene på Vestbalkan og opfordrer indtrængende til, at der anlægges en mere strategisk tilgang til at tackle de udfordringer, som den organiserede kriminalitet skaber; opfordrer EU til at yde yderligere bistand for at fremme en kultur præget af professionalismisme og resultater på det strafferetlige område og til at forbedre dommerstandens integritet; bemærker, at selv om der er gjort visse fremskridt med retsreformer, er der stadig behov for en betydelig indsats for at opnå konkrete resultater;
9. opfordrer indtrængende landene på Vestbalkan til fuldt ud at afhjælpe manglerne i deres strafferetssystemer, herunder retssagernes længde; opfordrer EU og andre internationale partnere til at udstikke yderligere retningslinjer for de retshåndhævende myndigheder og retsvæsenet med henblik på at styrke strafferettens professionalismisme og resultater;
10. glæder sig over, at landene på Vestbalkan har gennemført EU-standarder og internationale standarder for inddrivelse af aktiver i national lovgivning samt andre bestræbelser på at bekæmpe organiseret kriminalitet i regionen, såsom udviklingen af statslige koordineringsmekanismer og særlige domstole og retshåndhævende enheder; beklager imidlertid, at gennemførelsen fortsat er lav, og opfordrer indtrængende myndighederne på Vestbalkan til at etablere en solid resultatliste med hensyn til at inddrive sådanne aktiver til gavn for alle deres borgere og til at gøre konfiskation af udbytte og redskaber fra kriminalitet til en prioritet i bekæmpelsen af korruption og organiseret kriminalitet; opfordrer til, at EU yder bistand til at støtte passende kapacitet for retshåndhævende myndigheder samt passende betingelser og ressourcer, idet der navnlig lægges vægt på behovet for at øge ekspertisen inden for finansiel kriminalteknik i anklagemyndighedens kontorer;
11. opfordrer landene på Vestbalkan til at koncentrere deres indsats for at få ram på kriminelle organisationer som helhed ud over enkeltsager og derved skabe en ordentlig resultatliste over retsforfølgelse og domfældelse af højt profilerede kriminelle; bemærker, at korrekt identifikation og korrekt efterforskning af kriminel aktivitet som »organiseret« er afgørende for den strafferetlige respons; opfordrer indtrængende de relevante myndigheder til at udfylde de lovgivningsmæssige huller, der afslører informanter og whistleblowere, og til at beskytte dem og deres nære slægtninge mod at blive chikaneret, sagsøgt eller truet med henblik på at øge kapaciteten til at optreffe organiserede kriminelle grupper og til med held at bekæmpe korruption og organiseret kriminalitet; opfordrer til udveksling af bedste praksis med medlemsstater, der har haft ekstraordinært gode resultater i bekæmpelsen af organiseret kriminalitet; opfordrer medlemsstaterne til at støtte vidnebeskyttelsesordninger, herunder gennem flytning;
12. opfordrer landene på Vestbalkan til at føre en vedholdende resultatliste med hensyn til bekæmpelse af organiseret kriminalitet, korruption og hvidvaskning af penge og til at udarbejde periodiske nationale rapporter om dette spørgsmål samt til at styrke det interinstitutionelle samarbejde, herunder om indsamling og udveksling af efterretninger, med henblik på bedre at forstå og bekæmpe organiseret kriminalitet;

Onsdag den 15. december 2021

13. gentager, at det er nødvendigt at udrydde politiske og forvaltningsmæssige forbindelser til organiseret kriminalitet gennem klare beskyttelsesforanstaltninger mod korruption og effektiv retsforfølgning af højt profilerede korruptionssager; opfordrer EU til at øge støtten til konsolidering af meritbaserede offentlige forvaltninger; er stærkt foruroliget over rapporter og beskyldninger om forbindelser mellem højtstående politikere og organiserede kriminelle grupper, mens retssystemet er ineffektivt med hensyn til at behandle disse krav; understreger, at byggesektoren på Vestbalkan er blandt de mest sårbare over for organiseret kriminalitet og korruption;

14. er bekymret over, at covid-19-pandemien er blevet udnyttet af kriminelle organisationer, herunder gennem misbrug af direkte offentlige indkøb af vigtigt medicinsk udstyr og tjenester til sundhedsstrukturer, salg af forfalskede covid-19-certifikater og den stigende praksis med loansharking; opfordrer myndighederne på Vestbalkan til at træffe foranstaltninger mod forfalskede vacciner og vaccinationskort; opfordrer Kommissionen til at kæde budgetstøtte sammen med klare mål for bekæmpelse af korruption; fremhæver nødvendigheden af at indføre robuste mekanismer til at overvåge gennemførelsen i dette øjemed;

15. minder om, at IPA III indeholder strenge betingelser, og at finansieringen skal tilpasses eller endog suspenderes i tilfælde af en betydelig tilbagegang eller vedvarende mangel på fremskridt inden for de såkaldte »grundlæggende elementer«, navnlig på retsstatsområdet og de grundlæggende rettigheder, herunder bekæmpelse af korruption og organiseret kriminalitet; understreger, at det er i EU's egne sikkerhedsinteresser og dets ansvar at garantere, at EU-midler ikke bliver kontraproduktive ved at styrke klientelistiske netværk af korrupte politikere og privilegerede virksomheder;

16. bemærker, at forbindelserne mellem organiseret kriminalitet, politik og virksomheder eksisterede før opløsningen af Jugoslavien og er fortsat siden 1990'erne; fordømmer de ansvarlige myndigheders åbenlyse mangel på vilje til at åbne de tidligere jugoslaviske arkiver; gentager derfor sin opfordring til at åbne arkiverne fra det tidligere Jugoslavien, og navnlig til at give adgang til sagsakterne fra den tidligere jugoslaviske efterretningstjeneste (UDBA) og den jugoslaviske folkehærs hemmelige tjeneste (KOS) og til, at sagsakterne gives tilbage til de respektive regeringer, hvis de anmoder herom;

17. fremhæver betydningen af samarbejde og udveksling af efterretninger med medlemsstaterne, med internationale partnere som USA, Canada og Det Forenede Kongerige og med internationale organisationer såsom NATO, GRECO, Organisationen for Sikkerhed og Samarbejde i Europa (OSCE) og UNODC;

18. glæder sig over USA's fornyede konstruktive engagement på Vestbalkan, herunder dets fokus på bekæmpelse af korruption; fremhæver i denne forbindelse det amerikanske dekret om gennemførelse af sanktioner over for personer, der bidrager til den destabiliserende situation på Vestbalkan, samt USA's indsats rettet mod enkeltpersoner og enheder på grund af betydelige korruptionshandlinger; opfordrer EU til grundigt at vurdere en eventuel tilpasning til sådanne foranstaltninger;

Særlige former for organiseret kriminalitet

19. bemærker, at landene på Vestbalkan er oprindelses-, bestemmelses- og transitlande for menneskehandel, som hovedsagelig involverer kvinder og piger, der handles med henblik på seksuel udnyttelse; bemærker, at menneskehandel er den forbrydelse, der har den største andel af forbindelser til organiseret kriminalitet; opfordrer de relevante myndigheder til at fokusere mere på forebyggelse og styrkelse af modstandsdygtigheden hos grupper, der er sårbare over for risikoen for menneskehandel, idet det understreger nødvendigheden af en tværsektoriel tilgang, der tager hensyn til kønsaspektet; glæder sig over de fælles foranstaltninger, der er gennemført med internationale partnere, herunder Interpol og Europol, og som har ført til anholdelser af mistænkte menneskehandlere og menneskesmuglere;

20. bemærker, at landene på Vestbalkan fungerer som transitkorridor for migranter og flygtninge, og at de store befolkningsbevægelser i de senere år har udgjort en enorm udfordring for regionen og medlemsstaterne; opfordrer til en øget indsats for at bekæmpe smugling af migranter og beskytte de grundlæggende rettigheder for smulede personer, navnlig uledsagede mindreårige, og til øget udveksling af oplysninger og øget koordinering mellem landene på Vestbalkan og med medlemsstaterne; opfordrer EU og dets medlemsstater til at yde mere bistand til at tackle disse spørgsmål, såsom finansiel og teknisk støtte, indgåelse af uformelle aftaler og statusaftaler og fremme af samarbejdet via det fælles operationelle kontor og den operationelle platform — den østlige Middelhavsroute, samtidig med at der tages hensyn til de særlige forhold og behov i forbindelse med Vestbalkanruten, samt gennem bistand til etablering af værdige modtagelsesforhold; opfordrer til øget beskyttelse af EU's ydre grænser i samarbejde med landene på Vestbalkan;

Onsdag den 15. december 2021

21. understreger, at bekæmpelse af kriminelle finanser er afgørende for at afdække kriminelle aktiviteter og forhindre infiltration i den lovlige økonomi; fremhæver, at gennemsigtighed i reelt ejerskab er et vigtigt politisk redskab til at bekæmpe korruption, dæmme op for ulovlige finansielle strømme og bekæmpe skatteunddragelse; glæder sig over den indsats, som regeringerne i landene på Vestbalkan har gjort for at bekæmpe hvidvask af penge, bl.a. gennem vedtagelsen af reviderede rammer for bekæmpelse af hvidvask af penge; udtrykker imidlertid bekymring over, at de ikke gennemføres i tilstrækkelig grad; gentager behovet for i væsentlig grad at forbedre håndhævelsen af due diligence-bestemmelserne og gennemsigtigheden af reelt ejerskab, herunder i banksektoren;

22. bemærker med bekymring den grå økonomis store andel (anslået til mere end 30 % af regionens BNP) og de massive ulovlige kontantbetalinger, der strømmer på Vestbalkan; opfordrer regeringerne i regionen til at gennemføre foranstaltninger til at mindske den uformelle økonomi, hvor det er muligt; understreger, at utilstrækkelig regulering af netbanker øger risikoen for hvidvaskning af penge, og opfordrer landene på Vestbalkan og Kommissionen til at behandle spørgsmålet om international og regional harmonisering inden for EU's udvidelsesproces;

23. glæder sig over tilsagnet fra landene på Vestbalkan om at bekæmpe ulovlig handel med håndvåben og lette våben, navnlig gennem vedtagelsen af en regional køreplan på topmødet mellem EU og Vestbalkan i London, som har til formål at bekæmpe ulovlig besiddelse, brug og fremstilling af og handel med skydevåben; understreger imidlertid, at i henhold til EU's handlingsplan for 2020-2025 om ulovlig handel med skydevåben er ulovlig besiddelse af og handel med skydevåben fortsat et alvorligt problem, da mange våben, der findes og anvendes i organiseret kriminalitet i hele EU, kommer fra regionen; opfordrer de seks lande på Vestbalkan til at investere i programmer til støtte for afvæbning;

24. understreger det vigtige arbejde, der gøres af Clearinginstitutionen for Kontrol med (SEESAC) for at styrke nationale og regionale interessenters kapacitet til at kontrollere og begrænse spredningen og misbruget af håndvåben og lette våben og opfordrer indtrængende til mere samarbejde og koordinering med SEESAC;

25. bemærker, at de seks lande på Vestbalkan fortsat er en vigtig transitregion for narkotikahandel, og at narkotikaproduktion og -handel er de forbrydelser, som der oftest dømmes for i regionen; glæder sig over det stigende antal fælles narkotikabekæmpelsesoperationer; opfordrer i denne forbindelse til, at samarbejdet mellem EU's retshåndhævende myndigheder såsom Europol og medlemsstaternes og de vestlige Balkanlandes retshåndhævende myndigheder; understreger, at de retshåndhævende myndigheder skal udvikle deres kapacitet til bedre at overvåge og bekæmpe narkotikahandel;

26. bemærker stigningen i organiserede cyberkriminelle aktiviteter; glæder sig over de vestlige Balkanlandes bestræbelser på at udvide deres kapacitet til at bekæmpe cyberkriminalitet og stigningen i retsforfølgning i forbindelse med cyberkriminalitet; opfordrer EU til at bistå landene på Vestbalkan med passende redskaber og midler til at tackle cyberkriminalitet og andre onlinetrusler, herunder gennem det nyoprettede Europæiske Industri-, Teknologi- og Forskningskompetencecenter for Cybersikkerhed; understreger betydningen af at bekæmpe manipulerende misinformation i tæt samarbejde med europæiske partnere;

27. opfordrer EU og landene på Vestbalkan til at arbejde sammen om at tackle de vedvarende og voksende trusler mod beskyttelse og bevarelse af kulturarv og smugling af kulturgenstande, navnlig i konfliktområder; opfordrer indtrængende til øget samarbejde mellem de forskellige retshåndhævende myndigheder, herunder øjeblikkelig udveksling af oplysninger mellem nationale efterretningstjenester, og øget samarbejde mellem retshåndhævende myndigheder og kunst- og arkæologiekspertter;

28. bemærker, at landene på Vestbalkan skal øge deres indsats for at bekæmpe andre ulovlige aktiviteter, der udføres af organiserede kriminelle grupper, som blandt andet omfatter udnyttelse af arbejdskraft, miljøkriminalitet såsom ulovlig skovhugst og krybskytteri samt afpresning;

Samarbejde med EU (dets medlemsstater og agenturer) og interregionalt samarbejde

29. glæder sig over det øgede samarbejde mellem EU og landene på Vestbalkan om bekæmpelse af organiseret kriminalitet og opfordrer EU til yderligere at støtte kapacitetsopbygning på Vestbalkan og lette politisamarbejdet og det retlige samarbejde om bekæmpelse af organiseret kriminalitet; understreger, at enhver samarbejdsaftale med EU-strukturer fuldt ud skal respektere de grundlæggende rettigheder og sikre et passende databeskyttelsesniveau; opfordrer landene på Vestbalkan til at fortsætte harmoniseringen af lovgivningen med EU-retten om offentlige indkøb, bekæmpelse af organiseret kriminalitet og terrorisme, hvidvaskning af penge og cyberkriminalitet;

Onsdag den 15. december 2021

30. anbefaler at styrke de eksisterende EU-støttede strukturer såsom Det Regionale Samarbejdsråd for at sikre, at de spiller en konsekvent rolle med hensyn til at tilskynde til yderligere samarbejde mellem EU, dets medlemsstater og landene på Vestbalkan;

31. glæder sig over indgåelsen af samarbejdsaftaler mellem Eurojust og Albanien, Nordmakedonien, Montenegro og Serbien samt over bemyndigelsen til at indlede forhandlinger med Bosnien-Hercegovina; opfordrer indtrængende Rådet til at tillade, at der indledes forhandlinger om en lignende aftale med Kosovo så snart som muligt, da retligt samarbejde i straffesager med alle landene på Vestbalkan er afgørende for bekæmpelsen af organiseret kriminalitet, navnlig menneskehandel og narkotikasmugling, som udgør størsteparten af de kriminelle aktiviteter i regionen; bemærker, at Eurojust har understøttet omkring 200 fælles strafferetlige efterforskninger mellem EU's medlemsstater og landene på Vestbalkan;

32. roser det vellykkede samarbejde med forbindelses-anklagere fra Albanien, Montenegro, Nordmakedonien og Serbien, som er udstationeret hos Eurojust for at yde støtte til grænseoverskridende efterforskninger, der involverer deres lande, og understreger den betydelige forøgelse af sagsbehandlingen efter udnævnelsen af forbindelses-anklagere; tilskynder i denne forbindelse til et lignende samarbejde med de resterende lande på Vestbalkan; glæder sig over det stigende antal sager inden for retligt samarbejde siden 2019 på trods af de vanskeligere omstændigheder i forbindelse med covid-19-pandemien;

33. understreger, at Vestbalkan er en region af særlig relevans for Europol; glæder sig over aftalerne om operationelt samarbejde mellem Europol og fem lande på Vestbalkan samt samarbejdsordningen med Kosovos retshåndhævende myndigheder; opfordrer til, at disse aftaler gennemføres fuldt ud, og roser de vellykkede operationer, der er blevet gennemført inden for rammerne af dette samarbejde; glæder sig over åbningen af Europols forbindelseskontor i Albanien i 2019 og over beslutningen om at åbne lignende forbindelseskontorer i Bosnien-Hercegovina og i Serbien; tilskynder til et lignende samarbejde med de resterende lande på Vestbalkan; understreger desuden vigtigheden af at samarbejde med Den Europæiske Anklagemyndighed (EPPO) og Det Europæiske Kontor for Bekæmpelse af Svig (OLAF); opfordrer i denne forbindelse EU og landene på Vestbalkan til at etablere en ramme for et frugtbart samarbejde mellem EPPO og landene på Vestbalkan for at sikre, at EPPO effektivt kan udøve sine beføjelser inden for EU-finansiering, navnlig IPA III-midler i landene på Vestbalkan;

34. glæder sig over de arbejdsaftaler, som EU's Agentur for Uddannelse inden for Retshåndhævelse (Cepol) har indgået med landene på Vestbalkan om specifikke emner vedrørende bekæmpelse af organiseret kriminalitet; understreger betydningen af yderligere at styrke de etablerede mekanismer mellem Cepol og Vestbalkan; noterer sig de specialiserede landerapporter fra GRECO og understreger betydningen af, at EU-tiltrædelseslandene styrker samarbejdet med GRECO og gennemfører dets specifikke henstillinger grundigt;

35. understreger, at Interpol er et vigtigt instrument i bekæmpelsen af organiseret kriminalitet; beklager, at Kosovo endnu ikke er medlem af Interpol på trods af dets mange forsøg; opfordrer medlemsstaterne til proaktivt at støtte Kosovos forsøg på at tilslutte sig organisationen; mener, at medlemskab af Interpol for alle seks lande på Vestbalkan yderligere vil forbedre effektiviteten af foranstaltningerne mod grænseoverskridende kriminalitet;

36. glæder sig over ikrafttrædelsen af aftalerne om samarbejde om grænseforvaltning mellem Det Europæiske Agentur for Grænse- og Kystbevogtning (Frontex) og Albanien, Montenegro og Serbien, der giver Frontex mulighed for at gennemføre fælles operationer i disse lande for at forbedre forvaltningen af deres grænser, bekæmpe grænseoverskridende kriminalitet og kontrollere irregulær migration i overensstemmelse med internationale standarder og med fuld respekt for menneskerettighederne; glæder sig over de lignende statusaftaler, der er indledt med Nordmakedonien og Bosnien-Hercegovina, og opfordrer alle parter til at fremskynde ratificeringen af disse aftaler så hurtigt som muligt og til at arbejde på en lignende aftale med Kosovo; understreger behovet for yderligere at udvikle samarbejdet mellem Frontex og landene på Vestbalkan i spørgsmål vedrørende bekæmpelse af organiseret kriminalitet;

37. gentager, at det er nødvendigt at øge fokus på forebyggelsesaktiviteter og uddannelse, navnlig den negative indvirkning på samfundet af organiseret kriminalitet og menneske-, narkotika- og våbenhandel, samt en ordentlig forståelse af medborgerskab og at øge modstandsdygtigheden ved at lægge større vægt på socioøkonomiske forhold, navnlig i forstadsområder og landområder, og yde støtte til lokale initiativer med henblik på at mindske sårbarheden over for kriminalitet og korruption, idet nødvendigheden af en tværsektoriel tilgang, der tager hensyn til kønsaspektet, understreges; understreger betydningen af demokratisk kapacitetsopbygning i det vestlige Balkan, herunder gennem specialiserede programmer og pilotprojekter, der har til formål at styrke deltagelsesdemokratiet og drøfte spørgsmål i forbindelse med bekæmpelse af organiseret kriminalitet og korruption;

Onsdag den 15. december 2021

38. understreger betydningen af at overvåge forbindelserne mellem organiserede kriminelle grupper og radikaliserede enkeltpersoner og terrororganisationer; gentager betydningen af EU's rolle i bekæmpelsen af finansiering af terrorisme og hvidvaskning af penge; tilskynder til yderligere samarbejde i denne henseende, navnlig gennem EU-støtte til uddannelse af finansielle eksperter i regionen, informationsudveksling og udveksling af bedste praksis og knowhow; glæder sig over, at deltagerne i topmødet om Vestbalkan den 5. juli 2021 i Berlin erkendte behovet for en indsats fra flere instanser, herunder samarbejde med den private sektor og CSO'er, med henblik på at øge effektiviteten af det fælles arbejde med bekæmpelse af grov og organiseret kriminalitet, ulovlig finansiering, korruption og terrorisme;

39. understreger, at regionalt samarbejde er meget vigtigt for en effektiv bekæmpelse af organiseret kriminalitet; roser det arbejde, der gøres i forbindelse med de eksisterende regionale initiativer, der har til formål at styrke de interinstitutionelle forbindelser i bekæmpelsen af korruption og organiseret kriminalitet mellem landene på Vestbalkan, såsom det sydøsteuropæiske retshåndhævelsescenter, og tilskynder til yderligere regionalt samarbejde om mere effektivt at bekæmpe grænseoverskridende organiseret kriminalitet;

40. roser den rolle, der spilles af regionale initiativer, der involverer EU's medlemsstater og landene på Vestbalkan, såsom EU-strategien for området omkring Adriaterhavet og Det Joniske Hav (EUSAIR), det adriatisk-joniske initiativ, det centraleuropæiske initiativ og Berlinprocessen; opfordrer både EU's medlemsstater og landene på Vestbalkan til at deltage i disse initiativer og til at udnytte deres potentiale fuldt ud;

41. glæder sig over finansieringen under IPA til projekter, der omfatter hele regionen, og som har til formål at forbedre de vestlige Balkanlandes kapacitet til at bekæmpe korruption og organiseret kriminalitet; roser navnlig IPA II-programmet for beskyttelse af vidner, som har ført til oprettelsen af »Balkan-netværket«; opfordrer til, at dette samarbejde fortsættes, og til, at partnerne på Vestbalkan tager ejerskab for at holde netværket i live;

42. udtrykker sin støtte til det IPA-finansierede flerlandeprogram »støtte til en mere effektiv retspleje i sager om korruption og organiseret kriminalitet i det vestlige Balkan gennem overvågning af retssager« som et skridt i retning af en mere effektiv retlig reaktion fra myndighederne vedrørende korruption og organiseret kriminalitet på Vestbalkan; opfordrer regeringerne i landene på Vestbalkan til fuldt ud at gennemføre de anbefalinger, der er formuleret som en del af peerevalueringerne foretaget af medlemsstaternes eksperter;

43. mener, at partnerne på Vestbalkan bør deltage aktivt i konferencen om Europas fremtid og bør inddrages i en bredere europæisk debat om bekæmpelse af organiseret kriminalitet;

44. opfordrer de internationale donorer til at sikre en bedre koordinering af de forskellige programmer til bekæmpelse af organiseret kriminalitet og korruption på Vestbalkan for at undgå overlapning og øge effektiviteten af det internationale samarbejde på disse områder;

45. bemærker med bekymring manglen på troværdige data om organiseret kriminalitet i regionen og opfordrer landene på Vestbalkan til at øge forståelsen af organiseret kriminalitet ved at øge deres kapacitet til at indsamle og behandle pålidelige data om organiseret kriminalitet; understreger behovet for en mere dybtgående tværfaglig forskning og en tværsektoriel tilgang, der tager hensyn til kønsaspektet, og opfordrer landene på Vestbalkan til at samarbejde med internationale partnere om at etablere nationale statistiske systemer, der registrerer og analyserer organiseret kriminalitet, med henblik på bedre at udforme effektive, evidensbaserede politikker til forebyggelse og bekæmpelse af organiseret kriminalitet og korruption;

Civilsamfundets og mediernes rolle

46. fremhæver den afgørende rolle, som civilsamfundsorganisationer (CSO'er), akademikere og journalister spiller med hensyn til at overvåge regeringernes, retsvæsenets og de retshåndhævende myndigheders arbejde og vurdere resultaterne med hensyn til bekæmpelse af organiseret kriminalitet; bemærker, at de lovgivningsmæssige og institutionelle rammer for CSO'ers deltagelse stort set er på plads i landene på Vestbalkan, men beklager, at deres potentiale ikke udnyttes fuldt ud, og at CSO'er, der fokuserer på korruption og organiseret kriminalitet, i visse tilfælde møder fjendtlighed fra deres regeringer; opfordrer til, at CSO'er inddrages mere i lovgivningsprocessen, og til, at de får mulighed for at yde et meningsfuldt bidrag til vigtige lovbestemmelser; opfordrer i denne forbindelse myndighederne på Vestbalkan til hurtigst muligt at udvikle, vedtage og gennemføre bedre lovgivning om fri adgang til information gennem inklusive processer;

Onsdag den 15. december 2021

47. roser CSO'ernes vigtige rolle med hensyn til at udføre forebyggende arbejde, støtte sårbare grupper, udforme politikker og påtage sig en tilsynsrolle, når der er mangel på uafhængige offentlige organer; er bekymret over smædekampagner, pres og intimiderende handlinger, som fremskynder indskrænkningen af det råderum, som CSO'erne har til at udøve deres aktiviteter i;

48. opfordrer CSO'er på Vestbalkan til at etablere stærkere netværker blandt civilsamfundets aktører, identificere lokale modparter, der arbejder med lignende spørgsmål, og udveksle yderligere erfaringer og bedste praksis med henblik på at forstå arten af og årsagerne til organiseret kriminalitet og støtte forebyggelsen af radikaliserings i regionen; glæder sig over bidragene til strategiske kommunikationskampagner fra interessenter såsom Netværket til Bevidstgørelse omkring Radikaliserings og det europæiske netværk for strategisk kommunikation;

49. bemærker, at mange CSO'er er afhængige af privat finansiering og har problemer med at skaffe tilstrækkelige midler til at opretholde deres aktiviteter; erkender, at der ofte gives tilskud til kortsigtede projekter, og at der kun ydes begrænset støtte til aktiviteter til bekæmpelse af organiseret kriminalitet; anerkender, at kortsigtet finansiering resulterer i, at personale kun ansættes til projektspecifikke formål, hvilket fører til mangel på stabile beskæftigelsesstandarder og giver medarbejderne meget lidt plads til at udvikle kernekompetencer til skade for den langsigtede strategiske planlægning;

50. roser det værdifulde arbejde, der udføres af undersøgende journalister, som rapporterer om højt profilerede sager og afslører forbindelser mellem organiserede kriminelle grupper, politikere og virksomheder; fordømmer på det kraftigste angrebshandlinger, herunder målrettede drab, intimidering, hadefulde tale og bagvaskelseskampagner mod undersøgende journalister og civilsamfundet; bemærker med særlig bekymring tilfælde af hadefulde tale og kampagner fra statslige embedsmænds og parlamentsmedlemmers side samt fra repræsentanter for regeringer, regeringspartier og medier, der ejes eller delvist finansieres af staten; opfordrer myndighederne og de retshåndhævende myndigheder til at sikre, at undersøgende journalister og civilsamfundet beskyttes og kan arbejde uhindret, og opfordrer indtrængende til, at alle former for hadefulde tale rettet mod mindretal og sårbare grupper, navnlig dem af national eller etnisk oprindelse, straffes; gentager sin opfordring til Kommissionen og EU-Udenrigstjenesten om at styrke deres samarbejde med og støtte til civilsamfundet, NGO'er, reformorienterede politikere og uafhængige medier i landene; opfordrer Kommissionen og de lokale EU-delegationer til at samarbejde med lokale interessenter om at forbedre procedurerne for regelmæssig overvågning af retssager om korruption og organiseret kriminalitet;

51. beklager dybt det voksende antal strategiske retssager mod offentligt engagement, som ofte bruges til at true journalister og enkeltpersoner med henblik på at forhindre dem i at afsløre forseelser begået af magthavere; opfordrer myndighederne på Vestbalkan til at øge deres arbejde betydeligt for at sikre gennemsigtighed i medieejerskab og nyhedsredaktioners uafhængighed og til at sikre mediefriheden mod politisk indblanding som centrale elementer i et frit og demokratisk samfund, der er afgørende for en vellykket bekæmpelse af organiseret kriminalitet og korruption;

o

o o

52. pålægger sin formand at sende denne beslutning til Rådet, Kommissionen, næstformanden for Kommissionen/Unionens højtstående repræsentant for udenrigsanliggender og sikkerhedspolitik samt til medlemsstaternes og de vestlige Balkanlandes regeringer og parlamenter.